

การประกอบกิจการสถานพยาบาล ตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้เรียบเรียง : นางวนิดา อินทรอำนวย*
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

บทนำ

สถานพยาบาล หมายความว่า “สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด การประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ การประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ โดยกระทำเป็นปกติธุระไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่”^๑

บทเนื้อหา

๑. ความเป็นมาของกฎหมายสถานพยาบาล

ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๖๖ นั้นไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพและกฎหมายควบคุมสถานที่ที่เป็นสถานพยาบาลโดยเฉพาะ ผู้ที่มีความรู้ในด้านการรักษาก็สามารถประกอบวิชาชีพนี้ได้อย่างอิสระ ไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต ต่อมาการวิวัฒนาการในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญขึ้นซึ่งในรัชสมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชวินิจฉัยว่า การประกอบโรคศิลปะอย่างอิสระโดยมิได้มีการควบคุมย่อมเป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของประชาชน และบั่นทอนเสถียรภาพของชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “สภาการแพทย์” ขึ้นโดยสำนักงานตั้งอยู่ที่ยศเส ขึ้นอยู่กับกรมสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จากนั้นในรัชสมัยรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล สภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติเห็นเป็นการสมควรที่จะบำรุงมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสวัสดิภาพของประชาชน จึงได้มีพระบรมราชโองการให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ และพระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ และให้ตราพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ขึ้นใช้บังคับแทน และได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นครั้งแรกเพื่อควบคุมสถานที่ที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะทั้งหลายให้ต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะเปิดดำเนินการได้ และเมื่อได้มีการปรับปรุงกฎหมายกระทรวงทบวงกรมเสียใหม่ รัฐบาลจึงได้มีการจัดรวมกิจการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศซึ่งกระจายอยู่

* วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

^๑ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

หลายกระทรวงให้เป็นปีกแผ่นและประกาศตั้ง “กระทรวงการสาธารณสุข”^๒ ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๘๕ ตั้งที่ทำการกระทรวงอยู่ ณ วังสุโขทัย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ปรับปรุงกฎหมายควบคุมสถานพยาบาลเสียใหม่ ซึ่งได้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๔๘๔ และตราพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ ใช้บังคับแทน โดยมีการจัดตั้ง “กองควบคุมการประกอบโรคศิลปะ” ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และการควบคุมสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔

๒. กฎหมายสถานพยาบาลซึ่งผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาและใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการปรับปรุงกฎหมายสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยยกเลิกพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ และประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับแทน จากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ อีก ๓ ครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยเป็นการแก้ไขคำนิยามความหมายของคำว่า “สถานพยาบาล” และ คำว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพ” และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น กฎหมายสถานพยาบาลที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันประกอบด้วยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับเมื่อ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ “โดยที่กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลได้ใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ นั้น ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับลักษณะการประกอบกิจการของสถานพยาบาลที่จะดำเนินการควบคุมกิจการสถานพยาบาลเพื่อให้ความคุ้มครองประชาชนผู้รับบริการจากสถานพยาบาลมากยิ่งขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประกอบกิจการ การเลิก การย้าย การปิดสถานพยาบาล การเพิกถอนใบอนุญาต การโฆษณากิจการสถานพยาบาล ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการควบคุมดูแลสถานพยาบาลและกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาต และผู้ดำเนินการสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการกำหนดจำนวนสถานพยาบาลที่จะให้จัดตั้งได้หรือมีบริการทางการแพทย์บางชนิดในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้ เพื่อให้มีการประกอบกิจการในลักษณะที่ให้บริการทางสาธารณสุขที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยเหตุผลในการประกาศใช้ฉบับนี้คือ “โดยที่ได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะสาขา กายภาพบำบัด และการประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทนิยามในคำว่า “สถานพยาบาล” และ “ผู้ประกอบวิชาชีพ” รวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๓. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป โดยเหตุผลในการประกาศใช้ฉบับนี้คือ “โดยที่ได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะสาขา การแพทย์แผนไทยและการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ

^๒ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕

สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับบทนิยามในคำว่า “สถานพยาบาล” และ “ผู้ประกอบวิชาชีพ” รวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๔. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไปโดยเหตุผลในการประกาศใช้ฉบับนี้ คือ “โดยที่สถานพยาบาลที่ให้บริการแก่ประชาชน มีทั้งสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐและสถานพยาบาลที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน แต่กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลไม่ใช่บังคับกับสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐ จึงควรแก้ไขให้สถานพยาบาลซึ่งดำเนินการ โดยภาครัฐต้องมีลักษณะและมาตรฐานตามที่กำหนด หรือผ่านการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่กำหนด แก่ไของค์ประกอบของคณะกรรมการสถานพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้รับอนุญาต ต้องแสดงในสถานพยาบาล และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการของสถานพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่ต้องได้รับ การรักษาพยาบาลโดยฉุกเฉิน รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโฆษณา สถานพยาบาล บทกำหนดโทษ และองค์ประกอบของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๓. การบังคับใช้กฎหมายสถานพยาบาลในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นตลอดจน ออกประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ใช่บังคับแก่สถานพยาบาลซึ่งดำเนินโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนด^๓

๔. ประเภทของสถานพยาบาล สถานพยาบาลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๔.๑ สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

ประสถานพยาบาลประเภทนี้ผู้ป่วยจะมารับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น มารับการตรวจสุขภาพและได้รับยาไปรับประทานที่บ้าน แต่จะไม่ได้มานอนพักรักษาตัว หรือมีคนเฝ้าดูแลในแต่ละเวร เหมือนกับสถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพและจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓ ได้แก่ คลินิกต่างๆ ที่เปิดทำการทั่วไปและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานตลอดเวลาที่เปิดทำการตามรายชื่อในหนังสือแสดงความจำนงเป็นผู้ปฏิบัติงานในคลินิกของผู้รับอนุญาตตามแบบที่ผู้อนุญาตกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวนอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งคลินิกต่างๆ ได้แก่

(๑) คลินิกเวชกรรม ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๒) คลินิกทันตกรรม ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม

(๓) คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง

(๔) คลินิกกายภาพบำบัด ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

^๓ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๕) คลินิกเทคนิคการแพทย์ ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์

(๖) คลินิกการแพทย์แผนไทย ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ตามที่ได้รับอนุญาต

(๗) คลินิกการประกอบโรคศิลปะ ต้องมีผู้ประกอบโรคศิลปะตามที่ได้รับอนุญาต

(๘) คลินิกเฉพาะทาง^๔ ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะทางตามที่ได้รับอนุญาต

(๙) สหคลินิก^๕ ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพทุกวิชาชีพตามที่ได้รับอนุญาต

ในกรณีที่คลินิกดังกล่าวข้างต้น ทำการประกอบวิชาชีพโดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศซึ่งวิชาชีพนั้นยังไม่มีกฎหมายรับรองในประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ ต้องจัดให้มีบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะดังกล่าวร่วมด้วย

๔.๒ สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

“สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน” หมายความว่า สถานพยาบาลประเภทโรงพยาบาลตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ ได้แก่

(๑) “โรงพยาบาลทั่วไป” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ในสาขาอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม และสูตินรีเวชกรรม และให้มีการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และรังสีเทคนิคเป็นอย่างน้อย โดยอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วยก็ได้ ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๒) “โรงพยาบาลทันตกรรม” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพทันตกรรมซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม

(๓) “โรงพยาบาลการพยาบาลและการผดุงครรภ์” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง

(๔) “โรงพยาบาลกายภาพบำบัด” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

(๕) “โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทย” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย และการนวดไทยและการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

(๖) “โรงพยาบาลเฉพาะทาง” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเฉพาะทางด้านเวชกรรม ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และผู้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา เช่น โรงพยาบาลเฉพาะทางหู ตา คอ จมูก โรงพยาบาลเฉพาะทางโรคหัวใจ และโรงพยาบาลเฉพาะทางโรคมะเร็ง เป็นต้น

^๔ “คลินิกเฉพาะทาง” หมายความว่า คลินิกที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเฉพาะทางด้านเวชกรรมหรือทันตกรรม หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และผู้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา หรือทันตแพทยสภา หรือสภาการพยาบาล แล้วแต่กรณี

^๕ “สหคลินิก” หมายความว่า คลินิกที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการประกอบโรคศิลปะ ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไป ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยผู้ดำเนินการต้องเป็นบุคคลที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาล

(๓) “โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพตามลักษณะเฉพาะประเภทผู้ป่วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เช่น โรงพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลผู้สูงอายุ โรงพยาบาลแม่และเด็ก และโรงพยาบาลบำบัดยาเสพติด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กรณีโรงพยาบาลทั่วไปมีลักษณะตามขนาดและจำนวนเตียงที่จัดให้บริการผู้ป่วยดังต่อไปนี้^๖

(๑) โรงพยาบาลขนาดใหญ่ ต้องมีจำนวนเตียงที่จัดให้บริการผู้ป่วยตั้งแต่ ๙๑ เตียงขึ้นไป

(๒) โรงพยาบาลขนาดกลาง ต้องมีจำนวนเตียงที่จัดให้บริการผู้ป่วยตั้งแต่ ๓๑ เตียงขึ้นไปแต่ไม่เกิน ๙๐ เตียง

(๓) โรงพยาบาลขนาดเล็ก ต้องมีจำนวนเตียงที่จัดให้บริการผู้ป่วยไม่เกิน ๓๐ เตียง

โดยเฉพาะโรงพยาบาลทั่วไปนั้น ต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานเต็มเวลาหรือบางเวลา ในเวลาที่เปิดทำการระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๐.๐๐ นาฬิกา โดยมีจำนวนขั้นต่ำตามจำนวนเตียงที่ขออนุญาตเปิดดำเนินการ ตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้^๗ ดังนี้
ตาราง ๑ โรงพยาบาลทั่วไป

ผู้ประกอบวิชาชีพ	จำนวนผู้ประกอบวิชาชีพ					สัดส่วนของผู้ประกอบวิชาชีพต่อจำนวนเตียงที่เพิ่มขึ้น
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ไม่เกิน ๑๐ เตียง	๑๑ ถึง ๓๐ เตียง	๓๑ ถึง ๖๐ เตียง	๖๑ ถึง ๙๐ เตียง	๙๑ ถึง ๑๒๐ เตียง	
ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม	๑ คน	๒ คน	๓ คน	๔ คน	๕ คน	๑ คน ต่อ ๑ ถึง ๓๐ เตียง
ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง	๓ คน	๖ คน	๙ คน	๑๒ คน	๑๕ คน	๒ คน ต่อ ๑ ถึง ๓๐ เตียง
ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม	๑ คน	๑ คน	๒ คน	๓ คน	๓ คน	๑ คน ต่อ ๑ ถึง ๖๐ เตียง
ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์	๑ คน (หากมีบริการ)	๑ คน (หากมีบริการ)	๒ คน	๓ คน	๓ คน	๑ คน ต่อ ๑ ถึง ๖๐ เตียง
ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด	๑ คน (หากมีบริการ)	๑ คน (หากมีบริการ)	๒ คน	๓ คน	๓ คน	๑ คน ต่อ ๑ ถึง ๖๐ เตียง
ผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขารังสีเทคนิค	๑ คน (หากมีบริการ)	๑ คน (หากมีบริการ)	๑ คน	๒ คน	๒ คน	๑ คน ต่อ ๑ ถึง ๖๐ เตียง

สำหรับโรงพยาบาลทันตกรรม โรงพยาบาลการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โรงพยาบาลกายภาพบำบัด โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลเฉพาะทาง จะต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพ

^๖ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาล และลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๕

^๗ กฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพและจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลพ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๔

ปฏิบัติงานขั้นต่ำตามจำนวนเตียงที่ขออนุญาตเปิดดำเนินการต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ท้ายกฎกระทรวงเป็นการเฉพาะด้วย^๘

๕. ผู้อนุญาต ผู้รับอนุญาต ผู้ดำเนินการ และ เงื่อนไขสำคัญในการอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

“ผู้อนุญาต” คือ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมาย^๙

“ผู้รับอนุญาต” คือ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

“ผู้ดำเนินการ” คือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล

เงื่อนไขสำคัญในการอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

ประการแรก ผู้ที่จะประกอบกิจการสถานพยาบาล (จัดตั้ง) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายสถานพยาบาลกำหนดไว้ และในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับอนุญาต ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามด้วย

ประการที่สอง ในกรณีที่ผู้ที่จะประกอบกิจการต้องจัดให้มีอย่างครบถ้วน ในเรื่องของแผนงานการจัดตั้งสถานพยาบาลที่ได้รับอนุมัติแล้ว มีสถานพยาบาล และเครื่องมือ เครื่องใช้ เวชภัณฑ์หรือยานพาหนะที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลนั้น พร้อมทั้งมีผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลตามวิชาชีพและจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง และชื่อสถานพยาบาลต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อประโยชน์แห่งการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการทางสาธารณสุข

ประการที่สาม ผู้ที่จะประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมายเป็นผู้อนุญาต และผู้ประกอบกิจการต้องจัดให้มีผู้ดำเนินการคนหนึ่งซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการ ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสถานพยาบาล

ประการที่สี่ ผู้ประกอบกิจการต้องชำระค่าธรรมเนียม ตลอดเวลาที่ยังประกอบกิจการ

อย่างไรก็ตาม ผู้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล ผู้ดำเนินการสถานพยาบาล และผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลแห่งหนึ่ง ๆ จะเป็นบุคคลคนเดียวก็ได้

๖. ข้อเปรียบเทียบระหว่างผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ และผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการ^{๑๐}

ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ (จัดตั้ง)	ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการ
๑. อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์	๑. เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย
๒. มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย	
๓. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอด้วยกฎหมายถึงที่สุดให้จำคุก	
<u>เว้นแต่</u> เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ	

^๘ คู่มือร่างท้ายกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพและจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

^๙ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๐} นครินทร์ นันทฤทธิ์ (ม.ป.ป.) สืบค้นเมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก <http://base.bcnpy.ac.th/elearning/laws/E004.htm>

<p>๔. ไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>๕. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>๖. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขอรับอนุญาต ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องคุณสมบัติข้างต้น</p>	<p>ประยุกต์ หรือผู้ประกอบทางการแพทย์ หรือสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แต่บุคคลเช่นว่านั้นจะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ดำเนินการตามประเภทใด หรือสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์ใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๑๑}</p> <p>๒. ไม่เป็นผู้ดำเนินการสองแห่ง ในกรณีเป็นผู้ดำเนินการประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน</p> <p>๓. เป็นผู้ที่สามารถควบคุมดูแลกิจการสถานพยาบาลได้โดยใกล้ชิด</p>
--	--

๗. ใบอนุญาต

ใบอนุญาต หมายถึง ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล หรือใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล

ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของปีที่ ๑๐ นับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต และในการขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นสุด

การโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นนั้นจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตซึ่งผู้รับโอนก็ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการรับอนุญาตตาย และหากมีบุคคลแสดงความจำนงต่อผู้อนุญาต ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย เพื่อขอประกอบกิจการที่ผู้ตายได้รับอนุญาตนั้นต่อไป เมื่อผู้อนุญาตตรวจสอบแล้วว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามก็ให้ผู้แสดงความจำนงนั้นประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงเป็นผู้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาลนี้ ตั้งแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย

ใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล

ใบอนุญาตการดำเนินการ ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของปีที่ ๒ นับแต่ปีที่ออกใบอนุญาตในการขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ผู้นั้นดำเนินการสถานพยาบาลต่อไปได้จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่ง ไม่อนุญาตให้ต่ออายุ

ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ แล้วแต่กรณี แจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

^{๑๑} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพ” ประกอบกับ มาตรา ๒๕ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

๘. หน้าที่รับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

เมื่อผู้ประกอบกิจการได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลแล้ว ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานพยาบาลนั้น และต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อสถานพยาบาล รายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ ทันตกรรม เภสัชกรรม หรือ ผู้ประกอบโรคศิลปะ ซึ่งประกอบ วิชาชีพในสถานพยาบาลนั้น และ อัตราค่าบริการพยาบาล ค่าบริการและ สิทธิของผู้ป่วยที่สถานพยาบาลต้องแสดง ซึ่งผู้รับอนุญาตจะเรียกเก็บหรือยินยอมให้มีการเรียกเก็บค่าบริการ พยาบาลหรือค่าบริการอื่นเกินอัตราที่ได้แสดงไว้ไม่ได้ และจะต้องให้การบริการ แก่ผู้ป่วยตามสิทธิที่ได้แสดง

๙. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ดำเนินการสถานพยาบาล

๑. ควบคุมและดูแลมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลประกอบวิชาชีพผิดไปจากสาขาชั้น หรือแผน ที่ผู้รับอนุญาตได้แจ้งไว้ในการขอรับใบอนุญาต หรือมิให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทำการ ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล

๒. ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการ ประกอบวิชาชีพของตน เช่น กฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม หรือกฎหมายว่าด้วย วิชาชีพเภสัชกรรม แล้วแต่กรณี เป็นต้น

๓. ควบคุมและดูแลมิให้มีการรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินจำนวนเตียงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งหากไม่รับไว้อาจเกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย

๔. ควบคุมดูแลสถานพยาบาลให้สะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย และมีลักษณะอันเหมาะสมแก่การ ใช้เป็นสถานพยาบาล

๑๐. หน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบกิจการและผู้ดำเนินการสถานพยาบาล

๑. จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลตามวิชาชีพและจำนวน ที่กำหนดในกฎกระทรวง ตลอดเวลาทำการ

๒. จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลนั้น ตามชนิดที่ กำหนดในกฎกระทรวง

๓. จัดให้มีและรายงานหลักฐานเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลและผู้ป่วย และ เอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยต้อง เก็บรักษาไว้ให้อยู่ใน สภาพที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่จัดทำ

๔. ควบคุมและดูแลการประกอบกิจการสถานพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริการ

๕. ต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการ รักษาพยาบาลโดยฉุกเฉิน เพื่อให้ผู้ป่วยพ้นจากอันตราย ตามมาตรฐานวิชาชีพและตามประเภทของสถานพยาบาล นั้น ๆ เมื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วยแล้ว ถ้ามีความจำเป็นต้องส่งต่อหรือผู้ป่วยมีความประสงค์จะไปรับ การรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลอื่น ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการต้องจัดการให้มีการจัดส่งต่อไป ยังสถานพยาบาลอื่น ตามความเหมาะสม

๖. ต้องควบคุมดูแลมิให้มีการใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานพยาบาลประกอบกิจการ สถานพยาบาลผิดประเภทหรือผิดลักษณะการให้บริการตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

๗. ต้องไม่โฆษณาหรือ ประกาศหรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาหรือประกาศด้วยประการใด ๆ ซึ่งชื่อที่ตั้งหรือกิจการของสถานพยาบาล หรือคุณวุฒิ หรือความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ ในสถานพยาบาลเพื่อชักชวนให้มีผู้มาขอรับบริการจากสถานพยาบาลของตน โดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จหรืออื้อวอดเกินความจริง หรือน่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการประกอบกิจการของสถานพยาบาลทั้งนี้ ผู้อนุญาตจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับการโฆษณาก็ได้

บทสรุป

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายแม่บทซึ่งผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาและประกาศใช้ในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรี เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป เพื่อใช้บังคับกับสถานพยาบาลในภาคเอกชนทั่วไป แต่มิให้ใช้บังคับแก่ สถานพยาบาลซึ่งดำเนินโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ในการประกอบกิจการสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ประกอบกิจการสถานพยาบาลและการดำเนินการสถานพยาบาล มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ แต่หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในบทลงโทษแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

โดยเฉพาะผู้ประกอบกิจการและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลนั้น ต้องได้รับอนุญาตเสียก่อนจึงจะประกอบกิจการและดำเนินการได้ หากผู้ซึ่งประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือผู้ซึ่งดำเนินการกิจการสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต กฎหมายสถานพยาบาลกำหนดโทษไว้สูงสุด คือ จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีอำนาจสั่งริบพรรคาสั่งของที่ใช้ในการประกอบกิจการสถานพยาบาลได้ด้วย

อย่างไรก็ดี วัตถุประสงค์ที่สำคัญของกฎหมายสถานพยาบาลนั้น เพื่อที่จะให้ได้มีสถานบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในการบริการมีความเรียบร้อยและปลอดภัยแก่ผู้ป่วยเข้าไปรับบริการในสถานพยาบาลนั้นๆ นั่นเอง

บรรณานุกรม

นครินทร์ นันทฤทธิ์ (ม.ป.ป.) สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑

สืบค้นเมื่อ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๗ จาก

<http://base.bcnpy.ac.th/elearning/laws/E005.htm>

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (มีนาคม ๒๕๕๗) รวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๖. บันทึก

ท้ายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕, น. ๒๙ สืบค้นเมื่อ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม

๒๕๕๗ จาก <http://www.parliament.go.th/elaw>

ดูกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. “กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘” (๒ เมษายน ๒๕๕๘) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๒๖ ก, น. ๒๓ - ๓๒.
- ๒ “กฎกระทรวงว่าด้วยวิชาชีพ และจำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพในสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕” (๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๕) **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๘๒ ก, น. ๓๙.
๓. “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๔๕” (๑๐ มีนาคม ๒๕๔๕) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๕๙ ตอนที่ ๑๖, น. ๖๖๑ - ๖๖๕.
๔. “พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑” (๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๘ ก, น. ๓๒- ๔๗.
๕. “พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗” (๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๕๕ ก, น. ๑ - ๓.
๖. “พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕” (๙ มกราคม ๒๕๕๖) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒ ก, น. ๒๐ - ๒๓.
๗. “พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙” (๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙) **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๐๗ ก, น. ๔๑ - ๕๙.